

SEMINÁRNÍ PRÁCE

STATISTICKÁ ANALÝZA DAT, PSY 717

Marta Kašická
430715

Vyučující: Mgr. Stanislav Ježek, Ph.D.

Datum odevzdání: 1. 5. 2015

Fakulta sociálních studií MU, 2015

Zamyšlení se nad komunikováním statistiky v médiích

V rámci této seminární práce bych se ráda zamyslela nad tím, jak jsou médií reprodukovány výsledky a závěry výzkumů. Pro tyto účely jsem si zvolila výzkum s názvem *Slad'ování práce a rodiny, rovné příležitosti u žen v předdůchodovém věku pečujících o závislého člena rodiny*, který provedla agentura ppm factum a představila je společnost Gender studies (2013).

Tento výzkum se zabýval ženami ve věku mezi 45 a 65 lety, které dělil na tři skupiny – ženy nepečující, ženy pečující o nezaopatřené děti a zároveň o stárnoucí rodiče a ženy, které pečují o nezaopatřené děti nebo o stárnoucí rodiče. Výzkum se zabýval tím, jak péče o závislého člena rodiny ovlivňuje ženiny zkušenosti ve sféře práce a v jiných oblastech života. Výsledky u obou typů pečujících žen byly srovnávány s výsledky kontrolní skupiny žen, které o nikoho nepečují (Gender Studies, 2013).

Jelikož výzkum zjišťoval zkušenosti žen v souvislosti s péčí o závislého člena rodiny v mnoha oblastech, uvedu zde pouze ty výsledky, které byly zároveň zmiňovány také v článku, o němž budu psát dále. Z výsledků výzkumu vyplývá, že všechny ženy (pečující i nepečující) preferují plné pracovní úvazky. Nicméně pečující ženy by výrazně častěji uvítaly možnost práce na alternativní úvazek (především s možností čerpání flexibilní pracovní doby). Spokojené se svou schopností skloubit pracovní a osobní život jsou nejvíce nepečující ženy (75%). Méně spokojené jsou ženy pečující o děti nebo rodiče (50%). Se svou schopností skloubit pracovní a osobní život jsou nejméně spokojeny ženy pečující o děti i rodiče (30%). Dále ženy, které pečují o rodiče nebo děti stráví péčí o ně průměrně 17 hodin týdně. Ženy, které pečují o rodiče i děti stráví péčí v průměru 20 hodin týdně. Starší ženy ve věku 55 až 65 lety stráví péčí průměrně 25 hodin týdně a ženám v důchodu zabere péče průměrně 29 hodin týdně. Pečující ženy také uváděly, že se v zaměstnání setkaly se vstřícným přístupem ze strany zaměstnavatele. U žen v současnosti zaměstnaných takto vypovědělo 85% z nich a u žen, které jsou nyní nezaměstnané a uváděly informace o bývalém zaměstnavateli, to bylo 55% (Gender Studies, 2013).

Výsledky výše popsaného výzkumu reprodukoval na svých internetových stránkách server Novinky.cz v článku s názvem *Nejvíce se nadřou ženy sendvičové generace*. Po přečtení článku jsem získala dojem jako bych právě přečetla závěry z úplně jiného výzkumu.

První úskalí spatřuji již v názvu a v podtitulku článku. Přestože se toto úskalí přímo netýká statistické analýzy dat, považuji je i tak za důležité. Z názvu se dozvíme, že se „nejvíce nadřou ženy sendvičové generace“ a v podtitulku je upřesněno, že se jedná o ženy nad 45 let (Vavroň, 2013). Můžeme tak získat dojem, že se výzkum zabývá českými ženami všeho věku, u nichž porovnává vytíženost. Tento dojem je však mylný, jelikož jak již bylo uvedeno výše, výzkum se zabývá pouze ženami ve věku mezi 45 až 65 lety. Proto tento titulek považuji za velmi zavádějící.

Se zavádějícím titulkem koresponduje ladění celého článku. Výsledky výzkumu jsou prezentovány jakoby vytržené z kontextu. Například informace o tom, že pečující ženy by častěji uvítaly možnost práce na alternativní úvazek, je uvedena bez informace, že všechny typy žen upřednostňují spíše plné pracovní úvazky. Také u informace o spokojenosti žen s jejich schopností slad'ovat pracovní a osobní život je uvedena pouze spokojenost žen pečujících o rodiče i děti (30%) (Vavroň, 2013). Chybí tedy zbylé dva údaje, které by čtenáři poskytly možnost čísla porovnat a vytvořit si o nich ucelenou představu. Stejně tak u informace o hodinách strávených péčí byl vypuštěn údaj o ženách v důchodu (průměrně 29 hodin týdně).

Kromě informací, které jsou vytrženy z kontextu, jsou v článku uvedeny informace, které jsou v přímém rozporu s výsledky výzkumu. Například je v článku uvedeno, že ženy

v řadě případů čelí kvůli péči o závislou osobu problémům v zaměstnání (Vavroň, 2013). Tato informace je však v přímém rozporu s výsledky výzkumu, které se týkají zkušeností žen se vstřícným přístupem zaměstnavatelů. Článek je zároveň doplněn o interpretace, které by měly vysvětlovat příčiny informací, které článek uvádí. Tyto interpretace však z výzkumu nevycházejí a mají spíše doplňovat zkreslená data, která výzkum předkládá.

Domnívám se, že článek, který reprodukuje výsledky výzkumu, nepodává čtenářům přesné informace. Článek informuje čtenáře především o ženách pečujících o rodiče i děti, nedává však možnost srovnání uváděných dat se zbylými údaji. Za největší problém však považuji následky, které tyto zkreslené (či až lživé) informace mohou způsobit. Laický čtenář, který si takovýto článek přečte a uvedené informace nekriticky přijme, si může na základě těchto dat utvořit určitý názor. Bude-li však jeho názor později konfrontován s reálnými informacemi, nebude tento čtenář ze svého omylu obviňovat autora článku, ale jeho zlost se přenesne na vědce. Domnívám se, že toto je velký problém reprodukce vědy v médiích, jelikož vědcům jsou mnohdy „vkládány do úst věci, které nikdy nevyslovili“.

Literatura

Gender Studies, o.p.s. 2013. „Sladování práce a rodiny, rovné příležitosti u žen v předdůchodovém věku pečujících o závislého člena rodiny.“ Dostupné z: http://aa.ecn.cz/img_upload/8b47a03bf445e4c3031ce3226c68558ae/zz_pecujici_zeny_fin_080813.pdf

Vavroň, J. 2013. „Nejvíce se nadřou ženy sendvičové generace.“ Dostupné z: <http://www.novinky.cz/finance/310069-nejvice-se-nadrou-zeny-sendvicove-generace.html>

Dobrý a zajímavý text, ale pro jiné zadání, nejspíš do kurzu metodologie. K tomu, jak jsou statistiky prezentovány, se nevyjadřujete. Navíc to, co citujete jako výzkum (článek to správně označuje jako průzkum), je jen nějaká prezentace statistik za nejasných podmínek hromadně sesbíraných agenturou. Výzkumem bych si to nazvat netroufl. Bohužel takové hromádky více či méně smysluplných statistik k výběrání velmi svádějí. Ony jsou k nim vlastně přímo určeny. Někdo si vybírá lépe, jiný hůř, ale se statistickou analýzou to moc společného nemá. Možná proto taky z vašeho textu není cítit žádná znalost statistiky nabytá v tomto kurzu. Píšete jen o procentech, která znáte už dlouho (učivo 5. ročníku).

Práci nepřijímám.

SJ